

ҳам у зот каби тиллодан узук тақишни бошладилар. Расулуллоҳ одамларни тиллодан узук таққанларини кўргач ўз узукларини ечиб қўйдиларда, буни энди тақмайман, дедилар. Кейинроқ кумушдан узук тақа бошладилар. Одамлар ҳам кумуш узук тақа бошладилар”. Ибн Умар розияллоҳу анҳу айтади: “Набий соллаллоҳу алайҳи васалламдан сўнг у узукни Абу Бакр, сўнгра Умар, сўнг Усмон розияллоҳу анҳулар Арийс қудуғига тушиб кетгунича тақдилар” (Муттафақун алайҳ).

Ўша замонларда одатга биноан муҳрлар узукка жойлаштирилган. Шунинг учун уламолар: “Султон, қози ва улар сингари муҳр босишга эҳтиёжи тушадиган кишиларга узук тақиш суннатдир”, деганлар. Расулуллоҳ соллаллоҳу алайҳи васаллам ҳам муҳр босишга эҳтиёжлари тушганлиги учун узук таққанлар. Ким масъул шахс бўлиб узукка эҳтиёжи тушса ва узук тақса, у Набий соллаллоҳу алайҳи васалламнинг суннатларига эргашган бўлади, дейилган.

Юқоридагилардан бошқаларни узук тақмасликлари афзал. Лекин тақишлари жоиз. (Ал-Мавсуатул фикҳия. Ж.11. – Б. 24).

Узук қайси қўлга тақилади?

هَذَا لَعَلَّ لَيْسَ لِي لَوْ سَرَّ نَأْ، هَلْ لِي ضَرْبٌ كَلِّمَ نَبَسَ نَأْ نَعْو
لَعَجِي نَأْ، يَشَبَّحُ صَفِي هِي، وَنِي مِي فِي ضَفَّ مَتَّخَ سَبَلْ مَلَسَو
(م ل س م ه ج خ أ) * هَفَّ كِي لِي أَمُّ هَصَف

Анас ибн Молик розияллоҳу анҳудан ривоят қилинади:

"Расулуллоҳ соллаллоҳу алайҳи васаллам: Ўнг қўлларига кумушдан узук тақдилар. Узукларининг ҳабаший кўзи бор эди. У зот узук кўзини кафтлари томонга қаратиб олар эдилар" (Муслим ривояти).

م ت خ ت ي م ل س و ه ي ل ع ه ل ل ي ل ص ي ب ن ل ن ا ك : ر ف ع ج ن ب ه ل ل ا د ب ع ل ا ق و
(ح ي ح ص) ه ن ي م ي ف

Абдуллоҳ ибн Жаъфар розияллоҳу анҳу айтди:

"Расулуллоҳ соллаллоҳу алайҳи васаллам ўнг қўлларига узук тақар эдилар" (Термизий ривояти).

Таҳқиқ гап:

Ўнг ва чап қўлнинг иккисига ҳам узук тақиш жоиз.

باب اطخ ل ن ب رمعو ، ق يدصل ل رك ب اب ا ن او " : هل ل ا هم حر ي قه ي ب ل ل ا ق و
"مهراسي ي ف نوم تخ تي اون اك ، ان ي س ح و ان س ح و ، ب ل ا ط ي ب ا ن ب ي ل ع و
(373 ب ا د ا ل ا)

Байҳақий роҳматуллоҳи алайҳ:

"Абу Бакр сиддиқ, Умар ибн Хаттоб, Али ибн Абу Толиб, Ҳасан ва Ҳусайн розияллоҳу анҳумлар чап қўлларига узук тақар эдилар", деди.

Узук қайси бармоққа тақилади?

م ل س و ه ي ل ع ل ل ا ي ل ص ي ب ن ل ا ع ن ص : ل ا ق ه ع ن ل ل ا ي ص ر س ن ا ن ع
ه ي ل ع ن ش ق ن ي ا ل ف ، ا ش ق ن ه ي ف ا ن ش ق ن و ، ا م ت ا خ ا ن د ح ت ا ا ن ا : ل ا ق ، ا م ت ا خ
م ل س م و ي ر ا خ ب ل ل ا ه ج ر ا) " و ر ص ن خ ي ف ه ق ي ر ب ي ر ا ل ي ن ا ف : ل ا ق ا د ح ا
(ي ر ا خ ب ل ل ا ط ف ل ل ا و)

Анас розияллоҳу анҳудан ривоят қилинади:

"Набий соллаллоҳу алайҳи васаллам узук ясаттирдилар. Биз ҳам узук тақишни бошладик, унга нақш солдирдик. У зот "Ҳеч ким узугига "Муҳаммад Расулуллоҳ" деб нақш солдирмасин", дедилар. Мен у зотнинг жимжилоқ бармоқларида узукни ялтирашини кўриб тургандекман" (Бухорий ва Муслим ривояти).

ه ل ل ا ي ل ص ي ب ن ل ا م ت ا خ ن ا ك : ل ا ق ا ض ي ا س ن ا ث ي د ح ن م م ل س م د ن ع و
ي ر س ي ل ل ا و د ي ن م ر ص ن خ ل ل ا ي ل ر ا ش ا و ، و د ه ي ف م ل س و ه ي ل ع

Анас розияллоҳу анҳу:

"Набий соллаллоҳу алайҳи васалламнинг узуклари мана бунда эди деб, чап қўлининг жимжилоғига ишора қилди".

Имом Нававий:

"Мусулмон эркаклар жимжилоғига узук тақишлари суннатлигига ижмоъ қилганлар, аёллар эса барча бармоқларига узук тақсалар бўлади", деди.

Жимжилоқ ва ундан олдинги бармоққа узук тақиш жоиздир.

Узук тақиш қайтарилган бармоқ

ي ن ا ه ن : ل و ق ي ه ن ع ه ل ل ا ي ص ر ا ي ل ع ت ع م س : ل ا ق ي س و م ي ب ا ن ب ا ن ع
ن ا و ، ا ر م خ ل ل ا ه ر ث ي م ل ا و ، ي ي س ق ل ا ن ع م ل س و ه ي ل ع ه ل ل ا ي ل ص ل ل ا ل و س ر
ه ج ر ا) " ي ط س و ل ا و ه ب ا ب س ل ل ا ي ل ر ا ش ا و ، و د ه ي ف و د ه ي ف ي م ت ا خ س ب ل ا
(ح ي ح ص ن س ح ث ي د ح : ل ا ق و ي د م ر ت ل ل ا)

Ибн Абу Мусо розияллоҳу анҳудан ривоят қилинади:

"Мен Али розияллоҳу анҳунинг:

"Расулуллоҳ соллаллоҳу алайҳи васаллам мени ипак аралашган каноп кийимдан ва қизил чойшабдан ҳамда кўрсаткич ва ўрта бармоқларига ишора қилиб бу ва бунга узук тақишимдан қайтардилар", деяётганини эшитдим" (Термизий ривояти).

مَلَسَ وَهَيْلَ لَلِصَّوْلِ لَوَسْرَ يَنْهَانَ يَلَعَلَّاقَ لَاقَ دَرُبَ بَأَنْعَ وَ
يَلَّاقَ طَسُوقَ لَأَمَّوَأَفَ لَاقَ وَوَدَّ وَوَدَّ يَغْبُصُ إِفَمَّتَحَتْ أَنْ مَلَسَ وَ
(مَلَسَ مَجْرَحًا) "اهيَلت"

Абу Бурайда розияллоҳу анҳудан ривоят қилинади:

"Алий: "Расулуллоҳ соллаллоҳу алайҳи васаллам мени бу ва бу бармоғимга узук тақишимдан қайтардилар", деди ҳамда ўрта ва унинг ёнидаги бармоққа (кўрсаткич) ишора қилди".

(Муслим ривояти).

Аёлларни оёқ-қўлларидан хоҳлаганларига узук тақишлари мумкин.

Қайси нарсадан ясалган узукларни тақса бўлади?

مَلَسَ وَهَيْلَ لَلِصَّوْلِ لَوَسْرَ يَنْهَانَ يَلَعَلَّاقَ لَاقَ دَرُبَ بَأَنْعَ وَ
لَوَسْرَ دَمَّخُمَ هَيْفَ شَقَّوْ وَهُفَكَ يَلَيَّ أَمُّهُ صَفَلَعَجَّ وَبَهَذَنْ مَأْتَاخَ دَخَّتِ
الَاقَ وَبِئَمْرَ أَوْدَخَّتْ دَقُّ مَهَّارَ أَمَلَفَ هَلْثَمُ سَأَنَّ لَدَخَّتْ أَفَ لَلِ
هُضْفَ لَمَيَّتْ أَوْحُ سَأَنَّ لَدَخَّتْ أَفَ هُضْفُ نَمَأْتَاخَ دَخَّتْ أَثْمُ، أَدَبًا هُضْبُ لَأ
وَبَأَمَلَسَ وَهَيْلَ لَلِصَّوْلِ لَوَسْرَ يَنْهَانَ يَلَعَلَّاقَ لَاقَ دَرُبَ بَأَنْعَ وَ
قَفْتَم) "سَيَرَأُرِي بِي فَانْأَمْتُعُ نَمَعَقَ وَوَيَّتَحُ، أَنْأَمْتُعُ مَثُ رَمُعُ مَثُ يُرَكَّبُ
(هَيْلَ)

Ибн Умар розияллоҳу анҳудан ривоят қилинади:

"Расулуллоҳ соллаллоҳу алайҳи васаллам тиллодан узук тақиб, унинг кўзини қўлларининг кафти тарафига қилиб олдилар. Унга Муҳаммад Расулуллоҳ лафзларини нақшини солдирдилар. Одамлар ҳам у зот каби тиллодан узук тақишни бошладилар. Расулуллоҳ одамларни тиллодан узук таққанларини кўргач ўз узукларини ечиб қўйдиларда, буни энди тақмайман, дедилар. кейинроқ кумушдан узук тақа бошладилар. Одамлар ҳам кумуш узук тақа бошладилар". Ибн Умар розияллоҳу анҳу айтдилар: **"Набий соллаллоҳу алайҳи васалламдан сўнг у узукни Абу Бакр, сўнгра Умар, сўнг Усмон розияллоҳу анҳумлар Арийс қудуғига тушиб кетгунича тақдилар".** (Муттафақун алайҳ).

Аҳмад ибн Ҳанбалдан узук тақишликда суннат нима? деб сўралганда, у зот: "Қавмининг узуклари фақат кумушдан бўлар эди", деди (Ал-Масуатул фикҳия. Ж.11. – Б. 25).

Узук дейилганда асосан унинг халқаси назарда тутилади. Шунга кўра халқаси кумушдан бўлиб, кўзи қимматбаҳо тошлардан ясалган узукни тақиш жоиздир.

Тақиш ман қилинган узуклар

Эркаклар тилло узук тақишдан қайтарилганлар.

مَتَاخَ نَعْنَعْنَهُنَّ: مَلَسُوهُ لَعَلَّ يَلِصَ بِبَنِي نَعْنَعْنَهُنَّ، وَرِيْرَهُ بِي نَعْنَعْنَهُنَّ
مَلَسُوهُ يَرَاخُ بِلَا هَجْرًا. ب. ه. ل. ل.

Абу Ҳурайра розияллоҳу анҳудан ривоят қилинади:

"Расулуллоҳ соллаллоҳу алайҳи васаллам тилло узук тақишдан қайтардилар".

(Бухорий ва Муслим ривояти).

مَلَسُوهُ لَعَلَّ يَلِصَ بِبَنِي نَعْنَعْنَهُنَّ: لَقَدْ نَعْنَعْنَهُنَّ لَعَلَّ يَلِصَ بِبَنِي نَعْنَعْنَهُنَّ
مَرَّحًا نَادَهُ: "لَقَدْ نَعْنَعْنَهُنَّ لَعَلَّ يَلِصَ بِبَنِي نَعْنَعْنَهُنَّ، وَرِيْرَهُ بِي نَعْنَعْنَهُنَّ
(يَسْأَلُونَ لَوْ دَمَحَ هَجْرًا) "يَسْأَلُونَ لَوْ دَمَحَ هَجْرًا"

Али розияллоҳу анҳудан ривоят қилинади:

"Расулуллоҳ соллаллоҳу алайҳи васаллам ўнг қўлига тиллони, чап қўлига ипакни олдилар. Сўнгра иккаласи билан икки қўлини юқорига кўтариб, "Булар умматининг эркакларига ҳаромдир", дедилар".

(Аҳмад ва Насоий ривояти).

لَعَلَّ يَلِصَ بِبَنِي نَعْنَعْنَهُنَّ: لَقَدْ نَعْنَعْنَهُنَّ لَعَلَّ يَلِصَ بِبَنِي نَعْنَعْنَهُنَّ
دَمَحًا: "لَقَدْ نَعْنَعْنَهُنَّ لَعَلَّ يَلِصَ بِبَنِي نَعْنَعْنَهُنَّ، وَرِيْرَهُ بِي نَعْنَعْنَهُنَّ
بَدَعًا مَدَّعِيًّا لَعَلَّ يَلِصَ بِبَنِي نَعْنَعْنَهُنَّ، وَرِيْرَهُ بِي نَعْنَعْنَهُنَّ
أَلْ لَقَدْ نَعْنَعْنَهُنَّ لَعَلَّ يَلِصَ بِبَنِي نَعْنَعْنَهُنَّ: مَلَسُوهُ لَعَلَّ يَلِصَ بِبَنِي نَعْنَعْنَهُنَّ
"مَلَسُوهُ لَعَلَّ يَلِصَ بِبَنِي نَعْنَعْنَهُنَّ، وَرِيْرَهُ بِي نَعْنَعْنَهُنَّ، وَرِيْرَهُ بِي نَعْنَعْنَهُنَّ
(مَلَسُوهُ هَجْرًا)

Абдуллоҳ ибн Аббос розияллоҳу анҳумодан ривоят қилинади:

"Расулуллоҳ соллаллоҳу алайҳи васаллам бир кишининг тилло узук таққанини кўриб, унинг қўлидан ечиб олиб, ташлаб юбордилар ва "Сизлардан бирингиз ўтнинг чўғини қасд қилиб қўлига оладия?!",

дедилар. Расулуллоҳ соллаллоҳу алайҳи васаллам кетгач, бояги кишига узугингни олиб (бошқа мақсадда) фойдаланавер, дейилинди. У: “Аллоҳга қасам, ҳаргиз уни олмайман, уни Расулуллоҳ соллаллоҳу алайҳи васаллам ташлаб юбордилар, деди”. (Муслим ривояти).

Шунингдек, эркакларга фақат кумуш, аёлларга эса тилло ва кумушдан ясалган узуклар ҳалол ҳисобланади. Лекин, темир, мис, қўрғошин, бронза каби металллардан ясалган узуклар эркагу аёлга ҳам ҳаром саналади.

رَوَى عَنْ عَبْدِ اللَّهِ بْنِ مَالِكٍ أَنَّ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ: «إِنَّمَا أُحِبُّ الْوَضْعَ الَّذِي أُحِبُّهُ النَّبِيُّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ» قَالَ: «وَأَنَا أُحِبُّ الْوَضْعَ الَّذِي أُحِبُّهُ النَّبِيُّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ» قَالَ: «وَأَنَا أُحِبُّ الْوَضْعَ الَّذِي أُحِبُّهُ النَّبِيُّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ» (دواد وبأو يئاسننل هجرأ)
"رَأَى النَّبِيَّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ يَلْبَسُ الْوَضْعَ الَّذِي أُحِبُّهُ النَّبِيُّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ" قَالَ: «وَأَنَا أُحِبُّ الْوَضْعَ الَّذِي أُحِبُّهُ النَّبِيُّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ» (دواد وبأو يئاسننل هجرأ)
"رَأَى النَّبِيَّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ يَلْبَسُ الْوَضْعَ الَّذِي أُحِبُّهُ النَّبِيُّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ" قَالَ: «وَأَنَا أُحِبُّ الْوَضْعَ الَّذِي أُحِبُّهُ النَّبِيُّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ» (دواد وبأو يئاسننل هجرأ)

Бурайда розияллоҳу анҳудан ривоят қилинади:

"Темир узук таққан бир киши Набий соллаллоҳу алайҳи васалламнинг ҳузурига келди. Шунда у зот: "Негадир сенда дўзах аҳлининг зийнати кўряпман-а", дедилар. бас у тақишни тарк қилди. Кейинроқ сариқ мисдан узук тақиб келди. Шунда у зот "Негадир сендан бутнинг ҳидини сезаяпман-а", дедилар. Бас у тақишни тарк қилди. Ҳалиги киши: "Нимадан узук тақсам бўлади?", деди. Расулуллоҳ соллаллоҳу алайҳи васаллам: "Кумушдан, вазнини бир мисқолга етказмагин", дедилар".

(Насоий ва Абу Довуд ривояти).

رَوَى عَنْ عَبْدِ اللَّهِ بْنِ مَالِكٍ أَنَّ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ: «إِنَّمَا أُحِبُّ الْوَضْعَ الَّذِي أُحِبُّهُ النَّبِيُّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ» قَالَ: «وَأَنَا أُحِبُّ الْوَضْعَ الَّذِي أُحِبُّهُ النَّبِيُّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ» (دواد وبأو يئاسننل هجرأ)
"رَأَى النَّبِيَّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ يَلْبَسُ الْوَضْعَ الَّذِي أُحِبُّهُ النَّبِيُّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ" قَالَ: «وَأَنَا أُحِبُّ الْوَضْعَ الَّذِي أُحِبُّهُ النَّبِيُّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ» (دواد وبأو يئاسننل هجرأ)
"رَأَى النَّبِيَّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ يَلْبَسُ الْوَضْعَ الَّذِي أُحِبُّهُ النَّبِيُّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ" قَالَ: «وَأَنَا أُحِبُّ الْوَضْعَ الَّذِي أُحِبُّهُ النَّبِيُّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ» (دواد وبأو يئاسننل هجرأ)

Умар ибн Хаттоб розияллоҳу анҳудан ривоят қилинади:

"Расулуллоҳ соллаллоҳу алайҳи васаллам бир кишининг қўлида тилло узук кўриб: "Буни ташлаб юбор", дедилар. У уни ташлаб юбориб, темир узук тақиб олди. У зот: "Буниси ундан ҳам ёмон", дедилар. Кейин кумушдан узук таққан эди Расулуллоҳ соллаллоҳу алайҳи васаллам индамадилар".

(Аҳмад ривояти).

هَوَيْلَ لَعَلَّ لَيْلَ صَيِّبٍ لَنَا نَأْيُ دَحْنٍ نَعِي بَأْنَعِ بِيْعُ شَرْبٍ وَرَمَعُ نَعْوِ
دَحْنًا وَهُوَ أَقْلُ أَفْهَنْ عَضْرَعُ أَفْهَنْ بَهْدُ نَمِّ أَمَّا خِوْبَا خِوْبَا ضَعْبُ يَلَعِ يَأْرُ، مَلَسَ وَ
دَحْنًا أَفْهَنْ أَقْلُ لَهْ أَيْ لَحْ أَدَهْ، رَشْ أَدَهْ " : لَأَقْفِ دِي دَحْنُ نَمِّ أَمَّا خِ
(نسح دنسب دمحم أخرجاً) هَنْ عَتَكَ سَفْ، قَرَوُ نَمِّ أَمَّا خِ

Амр ибн Шуайб отасидан, у бобосидан ривоят қилади:

“Набий соллаллоҳу алайҳи васаллам саҳобаларидан баъзисини қўлида тилло узук кўриб қолиб ундан юз ўгирдилар. Саҳобий уни ташлаб юбориб, темирдан узук тақиб олди. Шунда Расулуллоҳ соллаллоҳу алайҳи васаллам: “Буниси ёмонроқ, бу дўзах аҳлининг зийнатидир”, дедилар. саҳобий уни ҳам ташлаб юборди. Кейин кумушдан узук таққанида Расулуллоҳ соллаллоҳу алайҳи васаллам индамадилар”.

(Аҳмад ривояти).

هَوَيْلَ رَطْنٍ فَبَهْدُ نَمِّ أَمَّا خِوْبَا خِوْبَا نَأْيُ دَحْنٍ نَعِي بَأْنَعِ شَرْبٍ وَرَمَعُ نَعْوِ
أَمَّا خِوْبَا خِوْبَا مُمْثُ هُوَ حَرْطُ هُوَ رَكُّ هُوَ نَأْيُ مَلَسَ وَهَوَيْلَ لَعَلَّ لَيْلَ صَيِّبٍ لَنَا نَأْيُ دَحْنٍ نَعْوِ
قَرَوُ نَمِّ أَمَّا خِوْبَا خِوْبَا مُمْثُ هُوَ حَرْطُ هُوَ رَكُّ هُوَ نَأْيُ مَلَسَ وَهَوَيْلَ لَعَلَّ لَيْلَ صَيِّبٍ لَنَا نَأْيُ دَحْنٍ نَعْوِ
(دمحم أخرجاً) هَنْ عَتَكَ سَفْ

Абдуллоҳ ибн Амр ибн Ос розияллоҳу анҳудан ривоят қилинади:

“У киши тилло узук тақиб олган эди. уни Расулуллоҳ соллаллоҳу алайҳи васаллам кўриб қолиб, ёқтирмагандай бўлувдилар, у уни ташлаб юборди. Сўнгра темир узук тақиб олди. Шунда Расулуллоҳ соллаллоҳу алайҳи васаллам “Бу хабис, хабисроқ (жирканч, ифлосроқ)дир”, дедилар. У уни ташлаб юборди. Сўнгра кумуш узук тақиб олди. У зот индамадилар”.

(Аҳмад ривояти).

بَهْدُ لَوْ رَفُصٌ لَوْ دِي دَحْنٍ لَوْ رَحَّ لَابٌ مُتَخَّتٌ لَوْ مَحَّ وَ

“Тош, темир, сариқ мис, бронза, тиллодан узук тақиш ҳаром саналади”.

(Баҳрур роиқ).

نَأْيُ يَلَعُ صَنْ أَدَهْ وَهُوَ ضَفْلَابٌ أَلِ مُتَخَّتِي أَلِ وَرِيْعُ صِلَاعِ مَجْلَا يَفِو
مُأَرْحُ رَفُصٌ لَوْ دِي دَحْنٍ لَوْ رَحَّ لَابٌ مُتَخَّتٌ لَوْ

Жомиъус сағирда келтирилади:

“Фақатгина кумуш узук тақилади. Бу эса тош, темир, сариқ мис, бронза узукларни тақиш ҳаромлиги борасида ҳужжатдир”.

(Иноя шарҳул Ҳидоя).

ل داعى ام وهو . لاقثم ن ع م تاخ لجرلا دىزى ال : ةيفنح ل لاق
ام ارج 4،25

Ҳанафий мазҳибида, киши узугини бир мисқолдан зиёда қилмаслиги лозим.
Бир мисқол 4. 25 грамга тўғри келади.

سِبَّ النَّاسِ إِذْ لَمْ يَكُن لَّهُمْ جُرْمٌ عَلَيْهِمْ يَوْمَ هُمْ مَحْرُومُونَ
كَيْلَعِ يَرْأَى لَمَّا قَفَّ يَدَيْهِمْ نَمُّ مَتَّاعٍ وَسَوْفَ يَسْأَلُ الْيَصْبَ
نُجْأً يَلْجَأُ إِلَى قَفِّهِمْ بِشِئْنٍ نَمُّ مَتَّاعٍ وَسَوْفَ يَسْأَلُ الْيَصْبَ
لَمَّا قَفَّ يَدَيْهِمْ نَمُّ مَتَّاعٍ وَسَوْفَ يَسْأَلُ الْيَصْبَ
يَسْأَلُ الْيَصْبَ لَمَّا قَفَّ يَدَيْهِمْ نَمُّ مَتَّاعٍ وَسَوْفَ يَسْأَلُ الْيَصْبَ

Уларнинг бу борадаги ҳужжатлари Бурайда розияллоҳу анҳудан ривоят қилинган ҳадис бўлиб, бир киши Набий соллаллоҳу алайҳи васаллам ҳузурлаиға келди. Уни қўлида темирдан бўлган узук бор эди. Шунда у зот:

“Темир узук таққан бир киши Набий соллаллоҳу алайҳи васалламнинг ҳузурига келди. Шунда у зот: “Негадир сенда дўзах аҳлининг зийнатини кўряпман-а”, дедилар. бас у тақишни тарк қилди. Кейинроқ сариқ мисдан узук тақиб келди. Шунда у зот “Негадир сендан бутнинг ҳидини сезаяпман-а”, дедилар. Бас у тақишни тарк қилди. Ҳалиги киши: “Нимадан узук тақсам бўлади?”, деди. Расулуллоҳ соллаллоҳу алайҳи васаллам: “Кумушдан, вазнини бир мисқолга етказмагин”, дедилар” (Термизий, Абу Довуд, Насоий ривояти).

Аёллар тақиши ман этилган узук

Ҳанафий мазҳабиға биноан, аёл кишилар тилло, кумушдан бошқа металллардан ясалган узукларни тақишлари ҳаром саналади.

ل ع م ارج وهف ةبش ل او رفص ل او ص اص ر ل او دى ح ل اب م ت خ ت ل ا ام اف
ه ي ل ع ه ل ل ل ل و س ر ن ا ي و ر ام ه ي ف ل ص ا ل او ا ع ي م ج ل ا ج ر ل ل او ا س ن ل ل
م ا ن ص ا ل ا ح ي ر ك ن م د ج ا ي ل ام : ل ا ق ف ، ر ف ص م ت ا خ ل ج ر ل ع ل ع ا ر ؛ م ا ل س ل ل
ي ل ام : ل ا ق ف ، د ي د ح ن م ا م ت ا خ ل ج ر ل ع ل ع م ا ل س ل ل ه ل ل ل ل و س ر ل ا ر و
ر ا ن ل ل ل ه ا ة ي ل ح ك ي ل ع ل ا ر ا

Темир, қўрғошин, бронза, сариқ мисдан бўлган узук аёлларга ҳам эркакларга ҳам бирдай ҳаром ҳисобланади. Бу борадаги далил, Расулуллоҳ соллаллоҳу алайҳи васалламдан ривоят қилинган қуйидаги ҳадисдир: “Расулуллоҳ соллаллоҳу алайҳи васаллам сариқ мисдан узук таққан

кишини кўриб:

“Менга нима бўлдики, сенда бутни ҳидини топаяпман” дедилар.

Расулуллоҳ соллаллоҳу алайҳи васаллам бир кишини темирдан узук

таққанини кўриб:

“Менга нима бўлдики, сенда дўзах аҳлини зийнати кўраяпман”

дедилар”.

Икки қўлга узук тақиш

كُلُّ ذَكَوٍ دَحَاوٍ مَتَاخٍ نَمِ رَثْكَ أَبٍ مَتَخْتَلَا زَاوَجٌ مَلْعَلَا لَهْ أَمَالِكٌ نَمِ رَهْ طَأَلَا
الْوَهَابِ مِ كَلْ ذِي فِ نَوَكِي الْ نَكَلُو، نِي دِي لَاتَلِكُ فِ مَتَخْتَلَا زَاوَجِ
مَرِحِ الْ إِي وَءَالِي خِ الْ وَءَا فَا رَسَا

Аҳли илмлар каломига биноан бир узукдан кўпроқ узук тақиш жоиздир.

Шунингдек, икки қўлга узук тақиш ҳам. Лекин, ўшанда фахрланиш, исроф

ва ғурурланиш бўлмалиги лозим. Агар бўлса, ҳаром бўлади.

Узук билан ҳожатхонага кириш

هَلَلَا رَكَدَ هِي فِ نَاكٍ إِذَا مَيَسَا الْ، مَرْتَحَمَ طَفَلٌ بِأَشْوَقٍ نَمِ مَتَاخَلَا نَاكٍ إِذَا
نَاكٍ: لَأَقْسَنَ نَأْنَعٍ، مَامَحَلَا وَأَءَاخَلَا لَوَخْدَ لَبَقِ هَعَلْ خَبَجِي فِ، يَلَاعَتِ
هَجْرًا) «هَمَّتَاخَ عَزَنَ، ءَاخَلَا لَخَدَّ إِذَا مَلَسَ وَهَيْلَعَهُ لَلَا يَلْصَقُ لَلَا لُؤْسَرِ
(يَذْمُرُ لَلَا

Агар узукка эҳтиромли сўзлар ёзилган бўлса, жумладан, унда Аллоҳ

таолонинг зикри бўлса, ҳожатхона ёки ҳаммомга киришдан илгари уни

ечиш лозим бўлади.

Анас розияллоҳу анҳудан ривоят қилинади:

“Расулуллоҳ соллаллоҳу алайҳи васаллам ҳожатхонага кирсалар узукларини ечиб қўяр эдилар”.

(Термизий ривояти).

Узукка нақш солиш

Уламоларимиз узукка нақш солишга ижозат берганлар.

1. Пайғамбаримиз соллаллоҳу алайҳи васаллам узукларига “لوسر دمحم”
لَلَا”;

2. Абу Бакр розияллоҳу анҳу “لَلَا رِدَاقِلَا مَعْنِ” (Қандай ҳам улуғ, ҳар бир
ишга қодир бўлган Аллоҳ)”;

3. Умар розияллоҳу анҳу “ اطع او تومل اب ى فك (Ўлим насиҳатгўйликка кифоя қилади)”;
4. Усмон розияллоҳу анҳу “ نمدن تل وا نربص تل (Қаттиқ сабр қиласизлар ёки қаттиқ надоматга қоласизлар)”;
5. Али розияллоҳу анҳу “ هل لك لم لا (Мулк Аллоҳникидир)”;
6. Абу Ҳанифа раҳматуллоҳи алайҳ “ تكساف ال او ريخ ل ل ق (Яхшилиқни гапиргин, йўқса жим тур)”;
7. Абу Юсуф раҳматуллоҳи алайҳ “ مدن دق هه ارب لم مع ن م (Ким ўз фикрига суяниб қолса, надомат қилади)”;
8. Имом Муҳаммад раҳматуллоҳи алайҳ “ رفظ ربص ن م (Ким сабр қилса, зафар қучади)” лафзларини ёздирганлар.

Жонли ҳайвонлар нақши туширилган ёки кофирларнинг шиорлари битилган узук тақиш

،ةم رح م ناوي حل و ا ناس ن ا ل ا ي ن ب ن م ح اور ا ل ا ت او د روص ن ا ك ش ال
 ل ا ل ة ك ئ ا ل م ل ل و خ د ع ن م ت روص ل ا ن ا ل و ، ن ي روص م ل ل د ي د ش ل ل د ي ع و ل ل
 ، ن ع ه ل ل ل ي ض ر ة خ ل ط ي ب ا ث ي د ح ي ف ف ، ر ي و ا ص ت ا ه ي ف ي ت ل ا ت و ي ب ل ا
 ه ي ف ا ت ي ب ة ك ئ ا ل م ل ل ا ل خ د ت ال " : ل ا ق م ل س و ه ي ل ع ه ل ل ا ل ل ص ي ب ن ل ا ن ا
 (م ل س م و ي ر ا خ ب ل ل ه ج ر ا) ة ر و ص

Мусаввирлар борасида қаттиқ ваъийд борлигига биноан шаксиз инсон ва ҳайвонлардан иборат жонли нарсаларнинг суратини чизиш ҳаромдир. Чунки, сурат фаришталарни тасвири уйга киришдан тўсади.

Абу Талҳа розияллоҳу анҳудан ривоят қилинади:

“Набий соллаллоҳу алайҳи васаллам: “Фаришталар сурат бор уйга кирмайди” дедилар”.

(Бухорий ва Муслим ривояти).

، ن ي ن م و م ل ا م ا ة ش ئ ا ع ن ع ، ن ي روص م ل ل د ي ك ا ل ا د ي ع و ل ا و ي ه ن ل ل ا ج د ق ل و
 ا ه ي ف ة ش ب ح ل ا ب ا ه ن ي ا ر ة س ي ن ك ا ت ر ك ذ ة م ل س م ا و ، ة ب ي ب ح م ا ن ا
 ا ذ ا ك ئ ل و ا ن ا " : ل ا ق ف م ل س و ه ي ل ع ه ل ل ا ل ل ص ي ب ن ل ل ا ت ر ك ذ ف ، ر ي و ا ص ت
 ه ي ف ا و ر و ص و ، ا د خ س م ه ر ب ق ي ل ع ا و ن ب ، ت ا م ف ح ل ا ل ل ا ل ج ر ل ا م ه ي ف ن ا ك
 ق ف ت م) ة م ا ي ق ل ل م و ي ه ل ل ا ل د ن ع ق ل ل ا ر ا ر ش ك ئ ل و ا ف ، ر و ص ل ل ك ل ت
 (ه ي ل ع

Мусаввирлар борасида қаттиқ ваъийд ва қайтариқлар ворид бўлган.

Оиша Уммул мўминийн розияллоҳу анҳодан ривоят қилинади:

“Умму Ҳабиба ва Умму Салама розияллоҳу анҳолар ҳабашистонда кўришган суратли черковни зикр қилдилар ва Набий соллаллоҳу алайҳи васалламга айтиб бердилар. Шунда у зот:

“Улардан солиҳ киши вафот этса, қабри устига масжид қуришар ва унга уларнинг суратларини солишар эди. Улар қиёмат куни Аллоҳ таоло ҳузурида махлуқотларнинг энг ёмонларидирлар” дедилар”.

(Муттафақун алайҳ).

عَدَّاسُ وَ - عَقْرُمُنْ تَرْتَشَا اَهْنَا اَهْنَع مَلَلِي ضَرَّ نِي مُمُومَلَامُ اَشْءَاعُ نَع
يَلَعَمَاقَ مَلَسَوَهَيَلَع لَلَلِي لَصَلَلِ لُوسَرَا اَمَلَف رِي وَاَصَتَا هَي
لَلَلِ لُوسَرَاي : تَلَا قَف رَهَي هَارَكَلَلِ وَاوَجَّو ي فُتَفَرَعَف اُجَلُ دَي مَلَف بَابَل
لَا قَف ؟ تَبَنَدَا اذَام مَلَسَوَهَيَلَع لَلَلِي لَصَلَلِ لُوسَرَاي لَوَلَلِي لُوسَرَا
اُتَلُق "عَقْرُمُنْ لَوَدَه لَابَا م " : مَلَسَوَهَيَلَع لَلَلِي لَصَلَلِ لُوسَرَا
لَلَلِي لَصَلَلِ لُوسَرَا لَقَف ، اَهْدَسَوَتَوَا هَيَلَع دُعَقَتَل كَل اَهْتَي رَتَشَا
مُهَل لُقَاي ف رَنُوبَّ دُعَي مَ اَي قَلَا مَوِي رَوُصَلَا وَاَه بَا حَصَا اِنَا " : مَلَسَوَهَيَلَع
هُجَلَّتْ اَل رَوُصَلَا هَي ف يَدَّلَا تَي بَلَا اِنَا " : لَقَوَا مُتَقَلَحَا م اُوِي حَا
(هَي لَع قَف تَم) هُكَلِّي اَلْمَلَا

Оиша Уммул мўминийн розияллоҳу анҳодан ривоят қилинади:

“У (Оиша онамиз) тасвирли бир ёстиқ сотиб олдилар. Расулуллоҳ соллаллоҳу алайҳи васаллам уни кўрганларида эшик олдида тўхтаб, ичкарига кирмадилар. У зотнинг юзларида хушламаганликларини сезиб: “Эй, Аллоҳнинг расули Аллоҳ таолога ва Унинг расули соллаллоҳу алайҳи васалламга тавба қиламан! Нима гуноҳ қилибман?” деди. Шунда Расулуллоҳ соллаллоҳу алайҳи васаллам: “Бу ёстиқнинг сабаби нимада?” дедилар”. Мен: “Ўтиришингиз ва бош қўйишингиз учун сизга уни сотиб олдим” дедим. Шунда Расулуллоҳ соллаллоҳу алайҳи васаллам: “Бу сурат эгалари қиёмат куни азобланадилар ва уларга: “Яратган нарсаларингизни тирилтиринглар” дейилади, деб: “Сурати бор уйга фаришта кирмайди” дедилар”.

(Муттафақун алайҳ).

ذِي اَمَهْنَع لَلَلِي ضَرَّ سَابَعُنْ بَا دُنْعُ تُنُك : لَقَوَنَسَحَلَا ي بَا اِنْب دِي عَسُ نَع
ي دِي دَعْنَصُ نَم ي تَشْيَعَم اِنْنَا اِنْسُنَا يِنَا سَابَعَا اَبَاي : لَقَو لُجَرُهَاتَا
تُعَمَسَا اَل اَل كُتْدَحَا اَل : سَابَعُنْ لَل لَقَو رِي وَاَصَّتَلَا وَاَه غُ نَصَا يِنَا وَا
رَوُصُنْم " : لُقُو قَي هُتُعَمَسَا لُقُو قَي مَلَسَوَهَيَلَع لَلَلِي لَصَلَلِ لُوسَرَا
اَهَي ف اِنْب سَيَلَوَا حَوْرَلَا اَهَي ف اَحْفَنَي يَّتَح هُ بَدَّعُم لَل لَانَا اِنْفَا رَوُصَا

كَخَيَّوْ: لَأَقَفُ، هُوَ حَجٌّ وَرَفْصٌ أَوْ، عَدِيْدَةٌ وَوَبْرٌ لُجَّ رَلَا - رَعْدُو فَاخ - أَبْرَفُ، "أَدَبًا
حُورٌ هِيَ فَسَيْلٌ عَيْشٌ لُكْ، رَجَّ شَلَا أَدَبٌ كَيْ لَعَفَ غَنَمٌ نَأْ أَلِ تَيْبًا نَأْ
(يِرَاخِبَلَا هَجْرًا)

Саъийд ибн Абул Ҳасандан ривоят қилинади:

“Ибн Аббос ҳузуридалигимда бир киши келиб: “Эй, Абу Аббос! Мен инсонман, менинг ризқим қўлим ясаган нарсадан. Мен бу тасвирларни ясайман” деди. Шунда ибн Аббос розияллоҳу анҳу: “Мен сенга фақат Расулulloҳ соллаллоҳу алайҳи васалламдан эшитган нарсамни айтаман. У зот: “Ким бир сурат чизса, унга руҳ пуфлагунича Аллоҳ таоло уни азоблайди. У ҳаргиз унга (руҳ) пуфлай олмайди” деяётганларини эшитдим” деди”. Ҳалиги киши қаттиқ қўрққанидан юзи сарғайиб кетди. Шунда у (ибн Аббос): “Агар бош тортсанг ҳолингга вой бўлади. Агар ясамоқчи бўлсанг бу дарахтни ва руҳи йўқ ҳар бир нарсани ясадинг лозим бўлади” деди”.

(Бухорий ривояти).

نَمَتْ نَعْمٌ مَّ لَسَوْ وَهِيَ لَعْلَلَا يَلَصُّ يَبْنَلَا يَنَ " : لَأَقَفَ فَيَحُجُّ يَبَأْ نَعْمٌ
، أَبْرَلَا لِكْ أَوْ، عَمُّوْشٌ وَوَمْلٌ أَوْ عَمُّوْشٌ أَوْلَا نَعْمٌ يَنَ وَ، مَدَلَا نَمَتْ وَ، بَلْ كَلَلَا
(يِرَاخِبَلَا هَجْرًا) " رَوْصٌ مَلَا نَعْلَو، يَوْلُ كَوْمٌ وَ

Абу Жуҳайфа розияллоҳу анҳудан ривоят қилинади:

“Набий соллаллоҳу алайҳи васаллам итнинг баҳосидан, қоннинг баҳосидан, танага сурат солувчи ва солдирувчидан, рибо егувчи ва едиргувчидан қайтардилар. Ва расм чизувчини лаънатладилар”.

(Имом Бухорий ривоят қилган).

مَثَلًا وَ، أَدَبًا حُورٌ إِذْ عَرُوصٌ مَتَاخَلَا يَلَعُ شَقْنُيْ نَأْ زَوْجِيْ أَلِ قَبَسٌ أَمِ يَلَعُ فِ
يَتَلَا مَتَاوْخَلَا مَادَخَتْ سَا زَوْجِيْ أَلِ كَلْذَكَ وَ، يِرْتَشِمَلَا وَ عِنَا صَلَا يَلَعُ
وَ أَتَانَا وَيَحُ رَوْصٌ أَهِيْ لَع يَتَلَا أَلِ وَ، يِرَا صُنَلَا عَمَالَا يَهُ وَ نَابَلْ صَلَا أَهِيْ لَع
مَارِحٌ كَلْذَلْكَ فِ، رَوِيَطُ

Юқорида ўтилган ҳадисларга биноан жони бор нарсаларни узукка нақш қилиш жоиз эмас. Уни гуноҳи эса, ясовчи ва сотувчига бўлади. Шунингдек, хож туширилган узукларни тақиш ҳам жоиз эмас. Чунки, у насоролар аломатидир. Ҳайвон ва қуш суратлари мавжуд узуклар ҳам шулар жумласидандир. Бас, уларнинг барчаси ҳаромдир.

Жони бор ҳайвон шаклида ясалган узуклар ҳукми

وأ،ةكمس لكش وأ،ألثم سوواط لكش ىلع وه ام متاوخلا نم دجو دقل
باب نم ف،متاخلا ىلع ريوصتلا ميريحتب انلق اذاف،ناويح لكش
أيعاد ناك ام برلو،دشأ هنأل،ألثمت لكش مي يذلا متاخلا ميريحت ىلوا
حون موقل لصح امك ليثامتل او ريواصتلا كلت ةدابع ىلإأيضفم و
مالسلا هيلع

Товус, балиқ, ҳайвон шаклидаги узуклар ҳам мавжуд. Узукка жонли
нарсани тасвирини солиш ҳаром деб турганимизда, узукларни жонли
ҳайвонларга ўхшатиб ясаш ҳаромликда қаттиқроқдир. Чунки, баъзан ўша
нарсалар Нуҳ алайҳиссалом қавмида юз бергани каби тасвир ва
ҳайкалларга ибодат қилишга олиб боради.

Таҳоратда узукни қимирлатиш

نأهبحاص دكأتى ملو،كحيتى الّاقيض ناك اذا ءوضولاءانثأ متاخلا كحيت بجي
هتحت يتى ءرشبلا ىلإلصو دق ءاملا

Узук ҳаракатланмайдиган даражада тор бўлса ёки узук эгаси узук
остидаги танага сув етишига ишонч ҳосил қилмаса, таҳорат асносида
узукни қимирлатиб қўйиши вожиб бўлади.

ىلإلصى نأ ءاملل نكمىو ام ءاون اّقىض وأءساو متاخلا ناك إف
هكحيت وأهزن مزلى الف،هتحت يتى ءرشبلا

Узук кенг бўлса ёки тор бўлсада узук остидаги танага сув етиши мумкин
бўлса, уни ечиш ҳам, қимирлатиш ҳам лозим бўлмайди.

مهم رماً اذهو،ءرشبلا ىلإءاملا لوصو عنمى لئاح لك متاخلاب قحلىو
ألثم رىكانملاك،ءاسنلا امىس ال سانلا نم رىثك هنع لفع امبر
حولا ىلع عوضوت يتى ءابصلل ضعبو

Танага сув етишига монелик қиладиган ҳар бир тўсиқ узукка ҳамл
қилинади. Бу иш муҳим бўлиб, кўпинча аксарият инсонлар, хусусан аёллар
унга бепарво бўладилар. Ниқоб ва баъзи юзга қўйиладиган бўёқлар каби.

Ғусулда узукни қимирлатиш

ئاظفست تحت ام ىتح،ندبلا عيمىم عى نأ بجي لسغلا نأ مولعملا
ءاملا لصى ىتح متاخلا كحيت لسغلا ىف بجي ف،لهرتملا نطبلا
هزن بجو،هقىضل هكحيت نكمى مل إف،هتحت ام ىلإ

Маълумки, ғусулда сув барча баданга тегиши лозим ва лобуддир. Ҳатто
осилиб тушиб қолган қорин тағларига ҳам сув етказиш вожибдир. Ғусулда

узук остига сув етиши учун узукни қимирлатиб қўйиш вожибдир. Агар торлиги сабабли қимирлатиш мумкин бўлмаса, уни ечиб ташлаш вожиб бўлади.

Таяммумда узукни ечиб қўйиш

يُفكّي الو، مميتا لاء ان ثأ متاخلا عزن بجي هأ ىل ع ملعلا لهأ روهم ح
ةرشبلل نم متاخلا تحت ام ىل لإ لصي ال في ثك بارتلا نأل، هك في رح
متاخلا تحت يرسى نأ نكمي لئاس ءاملاف ءاملا نم سكعلا ىلع

Таяммум асносида узукни ечиш вожиб эканлигига аҳли илм жумҳури иттифоқ қилган. Уни қимирлатиб қўйишни ўзи кифоя қилмайди. Чунки, турпоқ қўйиқ бўлгани боис узук остидаги танага етмай қолади. Сувни акси ўлароқ. Сув оқувчи бўлгани боис узук остига сизиб киради.

Намозда узукни ўйнаш

نأ دبعللا ىلع ف، ني تداهشلا دع ب مالسإلا ناكراً مهأ ةالصلا نأ كش ال
في رظن ت ام دن ع نكلو، اهيف عوشخلل او هتالص ني سحت ىلع صرحي
ىت ح، متاوخلل ابو، بوثلل ابو، ةيحلل اب ثبع، بجعلا دجت ني لصملا عقاو
ةيضاير تاكرح لمعي مأ ةالص في ناسنإلا اذه له كش ت تح بصأ

Икки шаҳодатдан кейин исломнинг энг аҳамиятли рукни намоз ҳисобланади. Шундай экан, бандага намозни гўзал қилиши, унда хушуъ билан туриши лозимдир. Лекин, намозхонларни кузатсанг ажоиб нарсага дуч келасан, яъни сақолларини, кийимларини, узукларини ўйнаб турадилар. Ҳатто, бу инсон намоздами ёки бадан тарбия билан шуғилланаяптими?, деб ўйлаб қоласан.

Эҳромда узук тақиш

امك، همارح لإل اح متاخلا سبل مرحملل زوجي هأ ملعلا لهأ روهم ح ىري
زئاح متاخلا كلكذك ةعاسلاو رمكلل او ةراظنلا سبل هل زوجي

Жумҳур аҳли илм, эҳромдаги киши соат, камар, кўзойнак тақиши жоиз бўлгани каби эҳромдаги ҳолатда узук тақиши жоиз бўлади деганлар.

اح متاخلا سبل مرحملل زوجي ال: اولاق ةيكللاملا كلكذي فللخو
(11/31 ةيوقفلا ةوسوملا). لاط نإ ةيدفلا هيفو، مارجإلا

Моликий мазҳаби жумҳурга хилоф қилиб: “Эҳромга кирган киши эҳром ҳолатида узук тақиши жоиз эмас. Агар узукни узоқ тақиб турса, фидя лозим бўлади, деганлар (ал-Мавсуатул фиқҳия. Ж. 11. – Б. 31).

Узукнинг закоти

مَلْعًا هَلَلًا وَهَلَلًا هَلْعًا بِأَصْنَافِهَا

Агар узук нисобга етса, унинг қийматидан закот чиқариш вожиб бўлади.

Узукни маййит билан қўшиб дафн қилиш

يَهْنَمُ لِمَالِ الْعِضَائِ وَهَجْوِ رِيغِ فِي لِمَالِ الْعِضَائِ تَيْمِلًا عَمَّ مَتَاخِلًا نَفْدِ
رِيغٍ عَيْشِ تَيْمِلًا عَمَّ نَفْدِي الْفِ، أَلَمْ أَدَيْهَشْ تَيْمِلًا نَاكًا أَوْ سَوَّاهُنَّ
رَمًا؛ لَأَقْسَابَعِ نَبَانَعٍ، رَتَسِي الْفِ مَتَاخِلًا أَمْ، هَرْتَسِي نَأَلْ هَنْفَكُ
دِي دَخْلًا مُنَعًا عَزْنِي نَأْدُخًا يَلْتَقِبَ مَلَسًا وَهَيْلًا لَلْصَلَّةِ لَلْوَسَرِ
(عَجَامِ نَبَاوِ دَوَادِ وَبَأِ هَجْرًا) ^ه مَوْبَايْثَوْ مَوْئَامِدِبِ أَوْ نَفْدِي نَأَوْ دَوْلُجَلِّ أَوْ

Узукни маййит билан дафн қилиш молни беҳуда сарф қилиш бўлади. Молни беҳуда сарф қилиш ҳақида қайтариқлар келган. Бунда шаҳид ҳам бошқаси ҳам тенгдир. Маййит билан кафандан бошқа бирор нарса дафн қилинмайди. Чунки, кафан сатр аврат ҳисобланади. Аммо, узук сатр ҳисобланмайди.

Ибн Аббос розияллоҳу анҳудан ривоят қилинади:

“Расулуллоҳ соллаллоҳу алайҳи васаллам Уҳудда қатл қилинганлардан темир, терилар ечиб олинишига ҳамда қонлари ва кийимлари билан дафн қилинишларига буюрдилар”.

(Абу Довуд ва ибн Можа ривояти).

Билагузук, барслет, соат ва бўйинга занжир тақиш

Аёллар учун тилло, кумушдан билагузук, браслет, соат ва бўйинга занжир ҳаммад қулоқ, бурунларига сирғалар тақишлари жоиздир. Эркакларга эса, кумуш узукдан бошқа буларнинг барчаси ҳаромдир. Агарчи, улар кумушдан ясалган бўлса ҳам.

مَلَسًا وَهَيْلًا لَلْصَلَّةِ لَلْوَسَرِ دَخًا؛ لَأَقْ هُنَّ لَلْصَلَّةِ لَلْوَسَرِ يَلَعْنَ
مَارْحَنَاءَهُ؛ لَأَقْفَهَيْدِي أَمْوَبَعَفَرَّمُثْ يَوْلَامِ شَبِ أَرِي رَحَوَّ، وَنِي مَيْبِ أَبَهَذِ
(يَسَائِسِنَلَاوِ دَمَحًا هَجْرًا) "يَتَّمُ أَرْوُكُذِ يَلَعْنَ"

Али розияллоҳу анҳудан ривоят қилинади:

“Расулуллоҳ соллаллоҳу алайҳи васаллам ўнг қўлига тиллони, чап қўлига ипакни олдилар. Сўнгра иккаласи билан икки қўлини юқорига кўтариб, “Булар умматимнинг эркакларига ҳаромдир”, дедилар”.

(Аҳмад ва Насоий ривояти).

